

AW.1720.2.6.2025

SPRAWOZDANIE Z ZADANIA AUDYTOWEGO

I. INFORMACJE OGÓLNE

TEMAT ZADANIA AUDYTOWEGO	Windykacja należności podatkowych
DATA ROZPOCZĘCIA ZADANIA	26 listopada 2025 r.
IMIĘ I NAZWISKO, NUMER UPOWAŻNIENIA AUDYTORA WEWNĘTRZNEGO	Adrianna Sudomirska – Audytor Wewnętrzny Urzędu Miasta i Gminy Czarne upoważnienie nr 0052.26.2025 z dnia 26.11.2025 r.
DATA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA	15 grudnia 2025 r.

II. CEL I METODOLOGIA AUDYTU

CEL AUDYTU	Celem głównym audytu jest ocena efektywności i zgodności z przepisami procesu windykacji należności podatkowych (np. podatków lokalnych) oraz optymalizacja dochodów gminy. Audyt ma wesprzeć kierownictwo w realizacji celów jednostki przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej związanej z windykacją. Cele szczegółowe obejmują m.in.: – zgodności działań windykacyjnych z przepisami prawa, – oceny organizacji procesu i odpowiedzialności, – oceny terminowości i kompletności podejmowanych czynności, – identyfikacji obszarów wymagających usprawnień. Audyt wpisuje się w system kontroli zarządczej jednostki i wspiera identyfikację i zarządzanie ryzykami finansowymi, wpływając na efektywność wykonania budżetu.
ZAKRES PODMIOTOWY I PRZEDMIOTOWY AUDYTU	Podmiotowy zakres zadania obejmuje Referat Finansowy Urzędu Miasta i Gminy Czarne – Stanowisko ds. windykacji dochodów budżetowych. Audytem objęto okres od 01.01.2024 r. do 30.09.2025 r. Audyt obejmuje analizę całego procesu windykacji należności podatkowych, w szczególności: – prowadzenie ewidencji zaległości podatkowych, – monitorowanie terminowości wpłat, – czynności upominawcze i egzekucyjne,

SAU

	- współpracę z organami egzekucyjnymi (urzędy skarbowe, komornicy), - stosowanie ulg w spłacie należności (umorzenia, odroczenia, rozłożenie na raty), - prawidłowość naliczania odsetek i kosztów upomnień, - działania informacyjne i prewencyjne.
PODJĘTE CZYNNOŚCI I ZASTOSOWANE TECHNIKI	Audyt ma charakter mieszany (efektywnościowy i zgodnościowy). Techniki badania audytowego: - analiza dokumentów i danych, - obserwacja procesów, - wywiady, - testy zgodności i testy szczegółowe, - analiza porównawcza danych.
STANDARDY, WG KTÓRYCH PRZEPROWADZONO BADANIE	Badanie audytowe zostało przeprowadzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego wprowadzonymi do stosowania Komunikatem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Ministra Rozwoju i Finansów pod poz. 28.

III. USTALENIA I OCENA WEDŁUG KRYTERIÓW PRZYJĘTYCH W PROGRAMIE ZADANIA AUDYTOWEGO

1. Wprowadzenie

Realizowane zadanie audytowe zostało przeprowadzone jako zadanie zapewniające zgodnie z Planem audytu na rok 2025, który został zatwierdzony przez Burmistrza Gminy Czarne w dniu 10 grudnia 2024 r.

Dokonano oceny stanu faktycznego polegającego na przeprowadzeniu testów zgodności i testów rzeczywistych. Testy zgodności dostarczyły dowodów na to, że zarządzenia i procedury kontrolne funkcjonują, są przestrzegane i są efektywne. Wykorzystane zostały następujące techniki: obserwacja, rozmowa, weryfikacja, badanie dokumentów. Następnie przeprowadzono testy rzeczywiste (wydajności), które posłużyły do zgromadzenia dowodów na kompletność, dokładność oraz ważność informacji. Zastosowano techniki polegające na uzgodnieniu pozyskanych informacji z dokumentami źródłowymi.

Audytoryczności realizował w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Czarne. Podczas pracy zapewniono dostęp do wszystkich dokumentów i materiałów oraz innych źródeł informacji.

2. Podstawy prawne regulujące przedmiot audytu

Oceny ustaleń stanu faktycznego dokonano na podstawie określonych kryteriów, którymi są stosowane akty prawne oraz wewnętrzne akty prawne w tym zarządzenia i regulaminy:

➤ Akty prawne ogólnie stosowane:

- Ustawa z 9 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tj. Dz.U. 2023 poz. 2383 ze zm.),
- Ustawa z 9 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tj. Dz.U. 2025 poz. 111 ze zm.),
- Ustawa z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tj. Dz.U. 2023 poz. 2505 ze zm.),
- Ustawa z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tj. Dz.U. 2025 poz. 132 ze zm.),
- Ustawa z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tj. Dz.U. 2023 poz. 70 ze zm.),
- Ustawa z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tj. Dz.U. 2025 poz. 707),
- Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tj. Dz.U. 2024 poz. 356),
- Ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. 2024 poz. 1572 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tj. Dz.U. 2023 poz. 120 ze zm.),
- Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (tj. Dz.U. 2024 poz. 104 ze zm.),

➤ Wewnętrzne regulacje:

- Zarządzenie Nr 0050.117.2020 Burmistrza Czarnego z dnia 29 lipca 2020 r. w sprawie: Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy Czarne,
- Zarządzenie Nr 0050.45.2017 Burmistrza Czarnego z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie: wprowadzenia procedury windykacji należności, do których stosuje się przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa,

- Zarządzenie Nr 0050.46.2017 Burmistrza Czarnego z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie: wprowadzenia procedury procesu windykacji należności w Urzędzie Miasta i Gminy Czarne,
- Zarządzenie Nr 0050.175.2018 Burmistrza Czarnego z dnia 17 października 2018 r. w sprawie: wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości.

3. Istotne ryzyka w obszarze działalności jednostki objętym zadaniem

- 1) **Przewlekłość postępowania windykacyjnego:** długa zwłoka w wysyłaniu upomnień lub przekazywaniu spraw do egzekucji powoduje wzrost zaległości i może skutkować przedawnieniem należności

Skutek: utrata części wpływów, zwiększenie nieściągalnych długów.

Źródło: brak procedur monitoringu terminów, zbyt mała kadra.

Reakcja: wprowadzenie ścisłych terminów reagowania, raportów z postępu windykacji oraz okresowych przeglądów zaległości.

- 2) **Błędy ewidencji należności:** niekompletna lub nieaktualna rejestracja zobowiązań podatników może prowadzić do nieuwzględnienia części należności w windykacji

Skutek: niewłaściwy obraz zadłużenia, utrata potencjalnych dochodów budżetu.

Źródło: ręczne błędy przy wprowadzaniu deklaracji, brak kontroli krzyżowej z dokumentacją źródłową.

Reakcja: automatyczne narzędzia (systemy IT), okresowe porównania deklaracji z ewidencją, wewnętrzne kontrole jakości danych.

- 3) **Nieprawidłowe decyzje i dokumenty:** niespójne lub wadliwe decyzje podatkowe, upomnienia lub tytuły wykonawcze (np. brak wymaganych elementów) skutkują odrzuceniem przez organ egzekucyjny lub skargą podatnika

Skutek: konieczność ponownego wszczęcia procesu, opóźnienie dochodzenia, sankcje prawne.

Źródło: niewłaściwe stosowanie przepisów (Ordynacji, uchwał), niedostateczna weryfikacja dokumentów.

Reakcja: szkolenia dla pracowników, wzorcowe formularze pism zgodne z przepisami (art. 15 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, art. 62 ustawy z 9 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa), kontrola formalna dokumentów przed

wysyłką dostępności dla mieszkańców: Negatywnie wpływa na transparentność działań Rady Miejskiej.

- 4) **Niewystarczający monitoring postępów egzekucji:** brak śledzenia działań komornika czy US prowadzi do zaniechania windykacji mimo egzekucji rozpoczętej

Skutek: dług pozostaje nieściągnięty, brak informacji o wykorzystaniu środków egzekucyjnych.

Źródło: brak procedury kontroli wykonania zadań po przekazaniu sprawy.

Reakcja: obowiązek uzyskiwania okresowych raportów od komornika, prowadzenie ewidencji wykonanych potrąceń, przypomnienia o niezrealizowanych egzekucjach.

- 5) **Nieuzasadnione ulgi i umorzenia:** udzielanie ulg podatkowych lub umorzeń bez właściwego uzasadnienia lub przekroczenie uprawnień

Skutek: niższe wpływy, ryzyko zarzutu nadużycia.

Źródło: brak jasnych kryteriów, niedostateczna dokumentacja wniosków ulgowych.

Reakcja: dokumentowanie decyzji przez komisję, sprawdzanie zgodności z uchwałami Rady Miasta (warunki ulg), zatwierdzanie wniosków przez uprawnione organy.

4. Obszary audytowe

Audyt obejmuje następujące główne obszary procesu windykacji, z wyszczególnieniem punktów krytycznych i wskaźników efektywności:

- **Organizacja procesu:** struktura organizacyjna (rolę każdej komórki), procedury i regulaminy wewnętrzne. Sprawdzenie, czy zakres zadań i odpowiedzialności (np. osoby zatwierdzającej decyzje podatkowe) jest klarowny.
- **Ewidencja należności:** kompletność i rzetelność ksiąg (zgodność z deklaracjami), prawidłowość rozliczeń podatników.
- **Wydawanie upomnień i wezwań:** zgodność z wymaganiami prawnymi (np. art. 15 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji: wezwanie z zagrożeniem egzekucji) oraz terminowość wysyłki.
- **Przekazywanie do egzekucji:** prawidłowe przygotowanie tytułów wykonawczych lub przekazanie dokumentów do US (dla podatków publicznoprawnych).
- **Współpraca z organami egzekucyjnymi:** efektywność współpracy z naczelnikiem US i komornikami.

- **Proces ulg i umorzeń:** zgodność procedur udzielania ulg z przepisami (Ordynacja, uchwały).
- **Kontrola wewnętrzna i sprawozdawczość:** istnienie mechanizmów nadzoru (raportowanie do kierownictwa, archiwizacja dokumentów, samoocena).

Na każdym z tych obszarów audyt porównuje stosowane praktyki z wymogami standardów audytu wewnętrznego (np. art. 273 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych – audytor kieruje się standardami audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych wprowadzonych komunikatem Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2018 r.) oraz lokalnymi instrukcjami (np. regulamin windykacji, instrukcje).

5. Ustalenia stanu faktycznego

W trakcie analizy zebranej dokumentacji stwierdzono, że odsetki od nieterminowych płatności z tytułu podatków wynosiły odpowiednio:

	stan w zł na dzień	
	31.12.2024 r.	30.09.2025 r.
osoby prawne	27 650,00	6 082,94
osoby fizyczne	14 952,26	18 083,31
RAZEM	42 602,26	24 166,25

W toku badania nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Proces windykacji prowadzony był zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi Urzędu Miasta i Gminy Czarne. Dokumentacja była kompletna i prawidłowa, działania podejmowane były terminowo i skutecznie.

6. Ocena audytora

Proces windykacji należności podatkowych w Urzędzie Miasta i Gminy Czarne oceniony został jako zgodny z obowiązującym stanem prawnym oraz efektywnie zarządzany. Stwierdzono wysoki poziom kontroli wewnętrznej i zaangażowania pracowników w realizację powierzonych zadań.

IV. Stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości

Brak stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

V. Zalecenia i rekomendacje

Brak zaleceń i rekomendacji.

VI. Ogólna ocena adekwatności, skuteczności i efektywności systemu zarządzania i kontroli zarządczej w obszarze działalności objętym zadaniem

System zarządzania i kontroli zarządczej w zakresie windykacji należności podatkowych w Urzędzie Miasta i Gminy Czarne oceniony został jako adekwatny, skuteczny i efektywny. Stwierdzono, że funkcjonujące mechanizmy kontroli zapewniają zgodność działań z przepisami prawa oraz wspierają osiąganie celów jednostki. Działania podejmowane w badanym obszarze były właściwie udokumentowane, terminowe i prowadzone z należytą starannością. Istniejące procedury i struktura organizacyjna umożliwiają sprawne zarządzanie procesem windykacyjnym oraz ograniczają ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

VII. Wykaz adresatów sprawozdania

- 1) Burmistrz Czarne
- 2) Skarbnik Gminy Czarne

15.12.2025 r.

Audytorka Wewnętrzna
Adrianna Sudomirska
zaśw. MF nr 1393/2004

.....
podpis audytora wewnętrznego

SM